

## Új szakfolyóirat indult

TILIA néven az Erdészeti és Faipari Egyetem Növényntani Tanszéke új szakfolyóiratot indított. A tervek szerint évente 2 kötet jelenik meg, melyekben elsősorban nagyobb terjedelmű, az erdészeti dendrológia és vegetációkutatás területéről kikerülő tanulmányok látnának napvilágot. Az első, most megjelent kötetben a tanszéken tavaly megrendezett Növényntársulástani és Ökológiai szeminárium előadásai kaptak helyet.

A *Szomorad Ferenc* és *Tímár Gábor* által szerkesztett kötet tanulmányai:

*Bartha Dénes* – *Kevey Balázs* – *Morschhauser Tamás* – *Pócs Tamás*: **Hazai erdőtársulásaink**

*Kovács J. Attila*: Lágyszárú növény-társulásaink rendszertani áttekintése

*Standovár Tibor*: Növényzeti minták klasszifikációja

*Seregélyes Tibor* – *S. Csomós Ágnes*: **Hogyan készítsünk vegetációtérképet**

*Bartha Dénes*: **Ökológiai és természetvédelmi mutatószámok alkalmazása a vegetáció értékelésében**

*Orbán Sándor*: **Mohák szerepe az erdei társulásokban, társulások értékelése mohafőrájuk alapján**

*Morschhauser Tamás*: **A mecseki Tubes-hegy vegetációja**

Melléklet: Fokozottan védett, védett és veszélyeztetett száraz növényfajok

A fenti témakörökben publikálni kívánó kollégáknak szívesen helyet adunk a TILIA keretein belül.

A kötet megrendelhető 500,- Ft-os egységáron az Erdészeti és Faipari Egyetem Növényntani Tanszékén (9401 Sopron, Pf.:132.)

*Dr. Bartha Dénes*

## Két nagy jelentőségű könyv

*Wouter van Dieren*: **Mit der Natur rechnen** (Számolni a természettel). A Római Klub újabb jelentése a bruttó nemzeti termékről az ökoszociál termékkig. Figyelmzetet arra, hogy elérjük a növekedés határait, de nem veszünk erőről tudomást. Politikusaink még mindig a nemzeti jövedelem gyarapodásának hüvelykben élnek és nem vesznek tudomást a természetes erőforrások kimerüléséről. Miközben széthullik a természet, gazdasági mutatóink növekvő jólétről tanúskodnak. Megbízhatóbb mutatók után kell néznünk az emberiség fennmaradása érdekében, számolnunk kell a természettel. (Der Spiegel, 1995. szeptember; a könyv ára 232,40 ATS)

*M. Moog-H.D. Brabänder*: **Vertragaturschutz in der Forstwirtschaft** (Kiegészítés természetvédelem az erdőgazdaságban). „Természetvédelmi szerződéses rendszerének bevezetése a piac érvényesítését jelenti” és „az erdőben való tartamos gazdálkodást biztosítja az erdészet számára”. Ezt célozza a müncheni és a göttingeni egyetemek erdészgazdaság-tani tanszékeinek együttes munkája, közleményeik 3. kötete. A piacgazdaság lehető legmesszebbmenő megvalósítására törekszenek. Legnagyobb részt a természetvédelmi szolgáltatások értékelésének kérdéseivel foglalkoznak, melynek alapján a kereslet és kínálat alkujja megtörténhet. A kötet alcíme: Helyzetértékelés, döntési segédletek és eljárási javaslatok. Ebben az értelemben hasznos segítséget találhatunk benne. (Allg. Forst u. Jagdzeitung 1995. 7. ára: 29,80 DM)

*J. R.*

## Haraszthy László:

## Biológiai sokféleség megőrzésének lehetőségei Magyarországon

A Világ Természetvédelmi Alap (WWF World Wide Fund For Nature) fő célkitűzése az élővilág sokféleségének, a természeti erőforrásoknak megőrzése, valamint a környezetszennyezés megszüntetése. Nemzetközi székhelye Svájc és 28 nemzeti szervezetet hozott létre. Magyarországon 1991-ben nyitott képviselői irodát, ennek vezetője *Haraszthy László* (Budapest, telefon 175-4790, telefax 175-4790).

Haraszthy a WWF-füzeteknek most megjelent 8. számában vitaanyagot ad közlé, amelybenkísérletet tesz az MTA által készített nemzeti biodiverzitás-megőrzési stratégiájának, valamint parlamenti határozatnak köszönhetően elkészült Nemzeti Környezet- és Természetpolitikai koncepció végrehajtásán alapozó cselekvési program kialakításának gerjesztésére. A vita „végterméke” a mindenkor kormányzat, Országgyűlés kisebb-nagyobb súlyú döntéseinek alapját képezhetné. A most közreadott anyag mindenekelőtt a területek megfelelő számbavételét kívánja az alább javasolt kategóriák szerint:

- I. Lakott területek
- II. Infrastruktúra
- III. Mezőgazdasági területek
- IV. Erdők
- V. Faültetvények
- VI. Vizek
- VII. Nádasok
- VIII. Nem művelt területek
- IX. Művelésből kivont rezervátumok

Bennünket – erdészeket – főként a IV. és V. kategória érint. Erdő kategóriába a természetes és természetserűeket sorolja – sík vidéki, közephegységi, hullámtéri erdők, fás legelők és védett erdők. Faültetvényeknek minősíti az akácokat, nemesített nyár- és fűzlötvetvényeket, erdei- és fekete tefenyveseket, valamint a lucosokat. Az osztályozásba foglalt egyes területekre megad néhány főbb szempontot, amit a biológiai sokféleség érdekében figyelembe venni javasol. Végül külön foglalkozik a vadászattal, vadgazdálkodással.

Hasonló WWF bírálat Ausztriára vonatkozóan ott hatalmas felzúdulást váltott ki (E.L. 1994. 49. oldal). **Szavunk kell legyen nekünk is...**

*Jérôme René*

## Gombaszakkönyv

Az évtizedek során öt kiadásban megjelent nagy sikerű „Ehető és mérges gombáink” c. könyv tovább bővített és javított anyagát a MEZŐGAZDA KIADÓ

Kalmár-Makara-Rimóczi  
Gombászkönyv

címen újra kiadta. A mű összesen 275 gombafaj leírását és a gombákkal kapcsolatos tudnivalókat tartalmazza. A felismerést 175 színes fotó könnyíti meg. A gombákon kívül bemutatja a gyakoribb fafajokat is, amelyeknek ismerete nélkülözhetetlen, hiszen a gombák nagy része csak bizonyos fás növények gyökérzetéhez kapcsolódva él meg. A mű ára 795,- Ft.

ROVATVEZETŐ: DR. SZIKRA DEZSŐ



**Régiótanácskozás  
a VADEX Rt.-nél**

A székesfehérvári helyi csoport meghívására régiótanácskozást tartottak a VADEX Rt.-nél 1995. október 5-én Pest – Komárom-Esztergom – Fejér megyék és Budapest régió helyi csoportok titkárai és elnökei részvételével.

A vendégeknek *Emmerling*

*Gábor* helyi csoport titkár mutatta be a *Pákozdi-Sukorói Arborétum* létesítményt, amely mintegy száz hektáron tartja a vendégek elé a velencei táj állat- és növényvilágát, közeit és földtörténetét.

A VADEX Rt. híven az erdők közjóléti szerepének fontosságához, nem csekély áldozatok árán is színvonalasan és szakmai tisztességgel működteti ezt a szép létesítményt a kirándulók és elsősorban is az iskolai látogatók örömeire.

A bemutató után a *soponyai erdészet bárándi vadászházában* tartottak megbeszélést, ahol különösen a készülő új vadászati törvény érdekelte a megjelenteket.

*Balsay Miklós*, a VADEX Rt. vezérigazgatója, a helyi csoport elnöke szenvedélyesen elemezte a készülő törvény bizonytalanságok okozó hibáit, különösen azt, hogy az állami erdőket is érintő vadászati területeket hogyan, ki és kinek fogja majd bérbe adni, ami a VADEX Rt. számára már azért sem közömbös, mert a gazdaság gyengébb minőségű erdeinek hozamkiesését manapság még a vadgazdálkodással próbálják pótolni. A vadgazdálkodási beruházásokat, illetve a vadgazdasági szak tudást a gazdaság nem tudná hasznosítani, ha a vadászterületeket ellicitálnák előle.

A hozzászólások során az látszott körvonalazódni, hogy az esetleges megoldást a nagy területű vadaskertek kialakítása jelentheti, amely a készülő törvénytervezet szerint nem része a vadászterületnek, így az értelemszerűen bérbe sem adható, illetve adandó.

**A megjelentek együttesen fontosnak és kívánatosnak tartották a különböző erdészeti szakmai szervezetek, gazdaságok és hivatalok közötti egyeztetett jó együttműködés megteremtését, hogy az erdészszakmát érintő kérdésekben ne egymásnak ellentmondó és egymást gyengítő, hanem inkább a közös ügyet segítő lobbyszakok történjenek.**

*Dr. Czerny Károly*



**Magán és társult erdőgazdálkodás**

Közel száz résztvevő jelenléte bizonyította, hogy nem volt érdektelen a Magán és Társas Erdészeti Szakosztály létrehozása. A szakosztály a Pest megyei Magánerdőgazdálkodási Helyi Csoporttal közös tanácskozást tartott Abádszalókon. A bemutató szervezője, és a rendezvény gazdája a helyi Erdőbirtokosok



Erdősövetkezte volt. Abádszalók polgármestere köszöntötte a megjelenteket, elnézést kérve, hogy a község kultúrtermet nem tudtuk igénybe venni, de mint mondotta, ott tudósítás folyik. Semmi baj, hangzott, hiszen itt is „tűdősűréssel” foglalkozók

ülnek. Legalábbis ami a prevenciót illeti. Bordás Imre polgármester az Abádszalók környéki térség erdősfítésében és a község zöldövezeti fásításában végzett tevékenységéért elismerő oklevéllel tüntette ki *Pál János* nyugdíjas kerületvezető erdészt, és e sorok íróját.

*Pál János* kerülete jobbára a Tisza hullámterén volt. Ott dolgozott kiváló eredménnyel, amit nemes nyárasok és tölgyerdők hektárjainak száza hirdettek. Kerülete valóságos bemutató terület volt, hiszen nem mulasztotta el egyetlen delegáció sem – legyen az belföldi vagy külhonból jött –, hogy megismerje a mintaszerűen rendbentartott kerületét. *János* bácsi az élő erdőszelvényeket látta. Igazán nem érdemelte meg a Sorstól, hogy a lehető legkegyetlenebb büntetést rója rá, amit erdészre róni lehet.

Még aktív dolgozó volt, amikor a Tisza II. vízlépcső építése során erdeit kitermelték, eldőzerolták. Volt közöttük 8-10 éves nyáras éppúgy, mint 15-20 éves gyönyörű kocsányos tölgyes. (Helyükön most – mintha *János* bácsi könnyeiből gyűlt volna össze – ott csillog a Tisza-tó.)

A terepi bejárás során *Répászy Miklós* elnök szemlélte az Erdősövetkezet gondjait, bajait. Nagy érdeklődést váltott ki a kukorica köztes műveléssel telepített nemes nyáras. Itt a terület tulajdonosa adta bérbe a földet az Erdősövetkezetnek, természetesen a kölcsönös előnyöket figyelembe véve.

A délutáni értékelésen felkért hozzászólók *dr. Balázs István* FM főtanácsos, *Sós Gyula*, a debreceni erdőfelügyelőség igazgatója, valamint *Kiss Gábor* (MOSZ), *dr. Csötönyi József* és *Szalóky Tibor* (METE) voltak, akik röviden elemezték a kialakult helyzetet, és a kibontakozási lehetőségeket.

*Répászy Miklós* elnök: A mi erdőbirtokosságunkban lévő erdőterületnek kb. 25%-án valósult meg az, hogy helyrajzi számhoz kötve be van jegyezve az új tulajdonos. A többi területen ez folyamatban van, vagy csak most kezdődik az ügyintézés. Az állapottól függetlenül a földalapot képzése és a kárpótlás során megjelent új tulajdonosokkal – az alapszabály szellemében – megkötöttük a tartamos erdőgazdálkodást biztosító föld (erdő) -használati szerződést. Ennek eredményeként a hosszú távú szakosított munkát is szolgáló feltétel biztosított: az 1011 ha (10 268 Ak.) erdőnkben. (Jelenleg 2320 magán- és 18 jogi személyiségű tag szerzett erdőt a térségben.)

Minden munkát amit az erdő érdekében el kell végezni azt végrehajtjuk. Általános a szakmai követelmény betartása. Évente az aláfont területeken 3-4 alkalommal kézi, 6-8-szor gépi ápolást végzünk, 2 évente nyesünk. Felújítási hátralék, el nem végzett erdőművelési munka elképzelhetetlen erdeinkben. S mivel a kezdet kezdetén is így volt, a később belépők ezt természetesen tudomásul vették.

Működésünk nem különül el a környezetétől. Minden lehetséges módszer felhasználunk és alkalmazunk a mező-, az erdő-, és a vadgazdálkodás összhangjának a megteremtése érdekében.

Tajgaink sorában van hat jogi személy és 520 fő természetes személy. Az erdőtulajdonosaink öt település határában zömmel, de az országban-világban lakók: a 0,08 Ak/főtlő a 750 Ak/fő között szóródik a tulajdonok nagysága. Az 1-2 Ak tulajdonosnak teljesen más az érdeke, mint a 100-200 Ak tulajdonosé. Ennek összehangolása, a tulajdoni arány szerinti érdek érvényesítése a legnagyobb feladat. Tovább nehezíti helyzetünket az, hogy a kárpótlással szerzett erdő tulajdonosa már ismert hrsz.-mal hozta be erdejét, aki a vagyonnevelés során szerzett erdőterületet, az csak tulajdoni hányadot ismer. A képződött eredményt (s ez a munkánk látványos része!) úgy osztjuk fel, hogy abban a tulajdoni hányadot, a vagyoni hozzájárulást és a közreműködés mér-



Üzementerv szerint

tékét figyelembe vesszük. Ne higgye bárki is, hogy ezt könnyen meg tudjuk oldani. Nagy próbatétel minden év végén (de szívesen vállaljuk, mert az eredményes munkánk bizonyossága egyben) a felosztható nyereség mértékének a meghatározása. Ma a tulajdonosok nagy része a pillanatnyi haszonszerzést részesíti előnyben, míg csak kisebb része tekinti hosszú távon befektetésnek az erdőt. Ennek ellenére az eredmény jelentős részét fejlesztésre fordíthatjuk.

Az erdőgazdálkodást az erdészeti üzementerv szerint végezzük. Saját erdőművelő (25 fő), fakitermelő (6 fő) személyzetünk van. Rendelkezünk kellő épülettel, gépekkel és felszereléssel, melyek saját tulajdonunkban vannak. Folyamatban lévő erdősisítés 1995. évben 268 ha, kitermelés 4000 m<sup>3</sup>, nevelővágás 76 ha.

Az elmúlt időszak (négy vegetációs ideány) tapasztalatait értékelve megállapítható:

- rendkívül nehéz utat tettünk meg (nem volt erdőbirtokossági társulati törvény!) a jelen állapot kialakulásáig, mert kezdeményezőként senki sem tudott tapasztalatot átadni.

- minden vidék sajátosságát, az egyes településeken élő kialakult igényeit, szokásait, hagyományát messzemenően figyelembe kell venni;

- fenn kell tartani az egyszerűbb és kiterjedtebb kapcsolatot a magán- és társas erdőkezelés és használat esetében;

- a tulajdon szentségét nemcsak szóval, hanem a gazdálkodás menetében is tisztelőten kell tartani. Az erdőtulajdonossal minden esetben előzetesen egyeztetni kell a munkákat, azok kihatását;

- az erdőgazdálkodást, mint sajátos tevékenységet nem szabad a környezetéből kiszakítva, attól elkülönítve végezni;

- csak egymást segítve, gyűlölködés nélkül tudjuk munkánkat eredményesen végezni.

A közeli és távolabbi jövő várható alakulása:

A mai állapot nem egy kialakult helyzet. Olyan nagy változások várhatók: erdő-, vad és természetvédelmi törvény, külföldiek föld-, erdővásárlás lehetősége, pénzügyi szabályozás (lásd erdőfelújítás = beruházás, tárgyi eszköz?) és sorolhatnám még az átmenetet továbbbúzó intézkedéseket.

Külön kiemelem az erdő, az erdőtulajdonos szempontjából rendkívül kedvezőtlen hatást jelentőt: az erdőnek, mint élővilágnak sérelmére elkövetett károkozást és annak megítélését.

Ezekben a közeljövőben kedvező irányú változást csak remélhetünk. De aki a remény mellé a maga tettekre tesz tenniakarását is adja: túlélő lesz!



Az elnök beszámolóját tartja

Fotó: dr. Czerny Károly

Bízást valljuk, hogy az erdő, de annak tulajdonosa (az állam is tulajdonos!) úrrá tud lenni a helyzeten. Mi pedig kellő elkötelezettséggel szolgáljuk az erdőt, mindnyájunk, s a tulajdonosok javára, hasznára.

Hozzászóltak még: *Temesvári Erik, Bartha László, dr. Czerny Károly, dr. Földényi Pál, Herczeg Imre, Szalkai Zoltán, Lados László, Farkas László, Kapusi Imre.*

Válaszában dr. Balázs István kifejtette, hogy bármilyen nehéz is a helyzet sok helyen, mindenképpen a törvényesség figyelembe vételével lehet csak eljárni. S ehhez idő kell.

A NEFAG Rt. a helyszínen árusította az „Erdőgazdák könyvé”-t, és a vásárlás lehetőségével a megjelentek több mint fele élt is.

Pápai Gábor



### A Hargitától a pilisi hegyekig

Ez év augusztusában a magyar Országos Erdészeti Egyesület pilisi csoportjának meghívására Erdélyből, Hargita és Kovászna megyékből negyvenhárom magyar és román erdészeti szakember járt Magyarországon.

Ennek a meghívásnak gyökerei még 1994-ig nyúlnak vissza, amikor is a két megyének negyven magyar erdész volt a vendége, élvezhette a székely ember meleg vendég szeretetét.

A kapcsolat azóta nem szakadt meg, tovább terebélyesedett és ennek eredménye lett ez a mostani út.

A Kovászna megyei Barótról induló autóbusz: Sepsiszentgyörgy – Csíkszereda – Székelyudvarhely – Szováta útvonalat követve szedte fel utasait, és vágott neki a hosszú útnak, melynek magyarországi első állomása Eger városa volt. Itt *Schmotzer András*, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke fogadott, köszöntött meleg szeretettel majd meghívott egy gazdagon terített asztalhoz ebédre. Az ebédet követte az egri vár meglátogatása. Sokan közülünk most jártak először Magyarországon, még kevesebben Egerben. A történelem szele járt át valamennyiünket és mi székelymagyarok némi büszkeséggel néztünk fel a Gárdonyi Géza Egri csillagok című történelmi regényből jól ismert hatalmas falakra és éltük át az 1552-es várostrom minden mozzanatát.

A Szépasszony völgyében lévő pincevendéglőben, cigányzene mellett eltöltött bőséges estebéd után mindenki fáradtan tért nyugovóra az egri Jogi Közigazgatási Kereskedelmi Iskola bent-

lakásának kényelmes ágyaiba, hogy kipihenje a hosszú út fáradalmait.

Reggel frissen, pihenten szép meleg napstílusban indultunk a Mátra hegységbe, Magyarország legmagasabban fekvő pontjára az 1015 méter magas Kékestetőre. Gyenes István kísérőnk először a káli 80 hektáros nagylüzemi csemetekertbe vitt el. Azt mondták ez Magyarország egyik legnagyobb csemetekertje. Évi egymillió csemetét termesztnek itt főleg kiviteli célra. Amint Pogrányi Kálmán csemetekert-vezető mondta, intenzív csemete-termesztést folytatnak, de nem minden gond nélkül, ugyanis a csemetekert az ország egyik csapadékban szegény vidékén fekszik, s ez intenzív öntözésti igényel, ami visszahat az önköltségre.

Ezt követően a Mátában megtekinttünk egy vetővágás alkalmazásával létrehozott természetes bükkfelújulást, majd az Ilona völgyében egy mesterséges úton létesített lucfenyős fiatalost, ahová hektáronként tízezer lucfenyőcsemetét ültettek. Mindkettő jól sikerült – szívet gyönyörködtetett volt.

A paradízfürdői vendéglőben elfogyasztott kitűnő ebéd után elbúcsúztunk mátrai vendéglátóinktól, Schmotzer Andrástól, Gyenes Istvántól, Jung Lászlótól és a többiekől s irányt Nagykovácsis, ahol déli északán a gróf Tisza István-féle kastélyban voltunk elszállásolva.

Pest határában már várt *Mizik András*, aki a hátralévő öt napon át a Pilisi Parkerdőgazdaság területén szinte mindenhová elkísért bennünket. Igazi házigazdának bizonyult.

A visegrádi erdészet területén *Kertész József* kalauzolt végig, aki mindannyiunkat lenyűgözött történelmi tudásával, idegenvezetői tehetséggel. Ő igazán nem sajnálta a szót azért, hogy mindent megismertessen velünk, bár nem kis erőfeszítésbe került, hogy hangosbemondó hiányában mindenki hallhassa szavát az autóbuszban. Visegrád és környékének ismertetése, a várlátogatás csupa történelem. A Mogyoró-hegy s ezen belül a nyári tábor, erdei játszótér, erdei művelődési ház, a vadspark és egyebek megtekintése mind újdonságok voltak számunkra, ahová ugyancsak *Kertész József* kalauzolt el. Ebéd a Mogyoró-hegyen, majd látogatás a Parkerdő Rt. központjában. Itt *Zámbó Péter* vezérigazgató-helyettes tájékoztató a részvénytársaság gazdasági tevékenységéről.

A visegrádi fűvészkerly megtekintésével zártuk ezt a látniválóknban zsúfolt napot, mely még a hosszú utakhoz szokott erdélyieket is próbára tette.

Gyönyörű környezetben fekszik *Koncz Antal* erdész szemefénye, a 13,5 hektáros fűvészkerly. Anti nem kis büszkeséggel beszélt erről, munkájáról, eredményeiről, s mindannyiunkat magával ragadott vendégszeretetével. A fűvészkerlyben sörrrel, hűsítő italokkal, süteménnyel vendéglelt meg, miután körbejártuk és megtekinttük azt.

Másnap a verőfényes reggel a Budai-hegységben találta a csoportot. Itt a budapesti erdészet munkatársa adott ismertetőt a Budai Tájvédelmi Körzetről. Sajnos a jánoshegyi kilátó ebben az órában még nem volt nyitva és így csak a talapatáról tudtunk Budapest panorámájában gyönyörködni. Metróval mentünk át a pesti oldalra, hogy megnézhessük a múlt század végén a Steindl Imre tervei alapján épült Országházat.

Cikkeink a szerzők személyes véleményét tükrözik, amely nem feltétlenül azonos a szerkesztőség véleményével. A felkérés nélkül beküldött kéziratokat és fotókat a szerkesztőség lehetőség szerint gondozza és közli. Kérjük a szerzőket, hogy pontos lakcímüket és a személyi számukat is megadják szíveskedjenek.

Csodálatosan szép és lenyűgöző volt mind kívülről, mind belülről a magyar parlament épülete.

Kissé késve értünk Ráckeve-re, ahol finom halászlével vártak ebédre az ottani erdészek a Savoyai-kastély pincehelyiségében. Legtöbben közülünk itt ettünk először halászlévet. Egyesek kissé csípősnek, de azért valamennyien ízletesnek találtuk.

Ebéd után Makádon egy alföldi erdői néztünk meg a Duna mellett. Az ottani erdészek állítása szerint az erdő 77 éves és mesterséges úton telepítették, 70%-ban tölgyes, 30%-ban fekete dióval. Ez utóbbi nem őshonos faj Magyarországon, de itt nagyon jól fejlődik és értékes fát ad, és ami igen fontos, természetes úton képes felújulni, amíg a tölgy nem.

Kíváncsiak voltak a véleményünkre, hogy ilyen helyzetben mit tennénk, ha majd az erdő vágás alá jön és újra kell telepíteni.

Mi az arányt a fekete dió javára fordítanánk, de a tölgyet 40%-ban mindenképp meghagynánk, habár az üzemterv nem így írja elő.

Ráckeven még meglátogattuk a szerb ortodox templomot román kollégáink nem kis öröme-re, mielőtt visszaindultunk volna Nagykovácsiba. Másnap korán reggel indultunk, s a Budakeszi-Páty-Zsámhék-Szomor útvonalon közelítettük meg a Gerecse-hegy keleti-délkeleti oldalán fekvő hajnai erdészetet. Itt *Áprily Róbert* erdészetvezető tájékoztatót az erdészet dolgairól, vadászati hagyományairól, a gyarmatpusztai vadaskertről, annak vadállományáról, az 1856-ban épült gróf Sándor Móríc vezérőrnagy-kastélyról, majd meglátogattuk a halastó mellett gyönyörű környezetben épült új vadászházat, ahol ismételtelen nagy magyar vendégszeretethez volt részünk. Egy üveg hideg sör mellett beszélgettünk el *Péntek Gyula* vadászmeisterrel a vadásztatás módjairól.

Az utolsó előtti nap igen zsúfolt programot tartogatott számunkra. Esztergom, városnézés, bazilika, királyi vár, kincstár. Rengeteg látnivaló és élmény, majd ebéd a Vaskapu-kilátó vendéglőben. Ebéd után látogatás a pilismaróti erdészetnél – Dobogókő. Kilátás 700 méter magasból a Dunakanyarra, az alattunk elterülő gyönyörű tájra. És következett a Hamvaskői (Miklósdék-ák völgyi) búcsúvacsora, sátor alatt táborniz mellett a hamvaskői vadászklub előtt.

**E havi számunk szerzői**

Andrési Pál	Szakiskola	Ásotthalom
Agócs József	EFE	Sopron
Cebe Zoltán	erdőmérnök	Szombathely
Csóka György	ERTI	Budapest
Csányi Sándor	erdész	Gödöllő
Dauner Márton	FM	Budapest
Erdős László	erdőmérnök	Budapest
Frólich András	Szakiskola	Ásotthalom
Gál István	erdőmérnök	Komló
Gácsi Zsolt	MTA VEA B	titkár
Jerôme René	erdőmérnök	Budapest
Pápai Gábor	OEE	Budapest
Reményfy László	erdőmérnök	Eger
Roland Mígende	erdőmérnök	Németszolg
Schalkház Lipót	erdész	Miskolc
Szelekovszky László	főtanácsos	Békéscsaba
Szodfridt István	EFE	Sopron
Tompa Károly	EFE	Sopron
Tóth László	erdőmérnök	Szemere



A lapon aláírás nélkül megjelenő fotókat Pápai Gábor készítette.

Zene-tánc, kitűnő hangulat, erdész- és székely himnusz. Felejthetetlen kép és élmény egyaránt. Szép volt az a hét. S hogy ilyen volt, azt köszönjük nektek magyar erdészek, akik hozzásegítettek ehhez az úthoz, hogy találkozáskunk lehetett egymással, történelmünkkel, hegyekkel, erdőkkel és emberekkel.

Antal Jenő  
Barót



**A zalaegerszegi helyi csoportnál** két rendezvényre került sor a közelmúltban.

Szakmai konzultációval egybekötött előadást tartott *dr. Mészáros Károly tanszékvezető kolléga az „Erdőértékszámítás” aktuális problémaköréből. A napjainkban lezajló tulajdonváltások, erdőpusztulások, az erdőgazdálkodás egy bizonyos időszakra (pl. üzemetervi ciklus) vonatkozó eredményének lemerése mindinkább előtérbe helyezi az erdő értékelését. Sajnos a hallgatóság többsége az alma mater kapuját úgy hagyta el, hogy nem részesült e terület alapos ismeretével, mivel 1952-ben megszűnt az egyetemi képzése. Örvendetes, hogy egyetemünkön szakmérnök-jellegű tanfolyam keretei között mélyülhetnek el az erdőértékszámítás örökérvényű és új információiban.*

A kétnapos tanulmányút alatt változatos és gazdag, de gyorsított tempójú programban volt része tagságunknak. Első nap a Fertő-Hanság NP., a Dél-Hanság területének nevezetes részeivel (Öntésmajori múzeum, Eszterházy madárvárta, Sarród-Kócsagvár stb.) ismerkedtünk meg *Szalai Imre* kalauzolásával, majd délután *Molnár Ákos* igazgató várta Sopronban társaságunkat. Ákos barátunk nemcsak a TÁEG Rt. Hegyvidéki Erdészetének területén nagy méretet öltő lütfenyőpusztulás helyszínével és okaival, az Rt. és ágazatunk aktuális problémáinak boncolgatásával, hanem a nevezetes soproni babosfogása receptjének utólagos postázásával is emlékeztetessé tette tanulmányutunkat.

Másnap egy lazább, elsősorban kultúrtörténeti ismerkedő bécsi úttal fejeztük be kirándulásunkat.

Müller Géza



**A sárospataki helyi csoport** Fűzérén tartotta munkaterv szerinti tanácskozását, melynek napirendjén két aktuális téma szerepelt.

Elsőként *Cserép János*, az Északerdő Rt. vezérigazgatója tartott előadást: „Az Erdészeti Igazgatóságok, az Erdőbirtokossági Társulatok és egyéb erdőgazdálkodó szervezetek kapcsolatának helyzete” címmel.

Felkért hozzászólóként *Kovács Gergely*, a Hegyközi VSZ elnöke fejtette ki gondolatait.

Cserép úr rövid történeti bevezetőjében bemutatta az Rt. jogelődjének és az erdőbirtokossági társulatoknak egyenrangúnak éppen nem nevezhető kapcsolatát. Ezt a helyzetet a társadalmi-politikai változások meghaladták, ma már kizárólag a kölcsönös előnyökön alapuló együttműködésnek van jövője – hangsúlyozta az előadó.

Az együttműködés keretében az Északerdő központi kereskedelmi szervezete és az erdészeti igazgatóságok készséggel állnak a már régebben megalakult, és az újonnan megalakuló társult erdőgazdálkodók, valamint a magánerdő-gazdálkodók rendelkezésére. Ennek során kizárólag üzleti alapon – a tisztas haszon reményében –, a fapiaci, de egyéb szakmai ismeretek rendelkezésre bocsátására az Rt. szakgárdája készen áll.

Többen hozzászóltak a témához, amiből kiderült, hogy sémákban

nem lehet gondolkodni, egy adott közösség és a hagyományok fogják meghatározni egy-egy érdekcsoport erdőgazdálkodási formáját.

Másik téma az „Erdőtörvény-tervezet” volt, melynek vitavezetését *Fehér István*, a HCS gazdasági vezetője tartotta, aki a legutóbbi (szeptember 12-i keltezésű) törvénytervezetet mutatta be. (Sajnos valamennyi résztvevő számára – anyagi okok miatt – nem tudtuk előzetesen eljuttatni az anyagot.) A valamennyiünk jövőjét – nem csak a szakmában dolgozókéét – lényegesen befolyásoló leendő törvény az erdőkről, élénken foglalkoztatja szak-közösségünket, véleményünknek ezen a fórumon is többen hangot adtak.

Hozzászólások, kérdések hangzottak el, és bár nem volt napirenden a vadászat és vadgazdálkodás – mint szorosan kapcsolódó szakterület, ebben a körben is szöbajótt.

Megtisztelte jelenlétével és aktív részvételével csoportrendezvényünket *Steiner József* úr, Egycsülteünk országos alelnöke, aki mindkét témakörben segítette hozzászólásaival eligazodásunkat.

Köszönet illeti a szíves vendéglátásért – a kellemes környezet biztosításáért – a házigazda fűzéri Polgármesteri Hivatalt.

Pálmai István



Nagy részvétellel temették el Esztergomban szeptember 28-án **VIDA ZOLTÁN** okl. erdőmérnököt, akit Bánó László búcsúztatott:

Kedves jó Zoli Bátyám!

Ravatal előtt állni és búcsúbeszédet mondani nemcsak nagy megtiszteltetést jelentő, hanem nagy lelkielőt igénylő megbízatás is. Nem esoda, hogy erdész bátyáid, korosztályod mindegyike más-más fogalmazással, de ugyanazt mondta: Vida Zolitól búcsúzni? Nem vállalom. Nem tudnám végigmondani.

Én sem vállalom, hogy élő szóval szóljak Hozzád, mert én még elkezdni sem tudnám.

De mit is mondjak? Itt áll körülöttem az egész ország erdész-képvisellete. Valamennyien Tőled búcsúznak. Hangtalanul, gondolatban.

A felvidéki Nagykesziben 1931-ben született kisgyermek megízleli a Kárpát-medence nemzetiségi politikájának legsötétebb éveit. Egészen addig, amíg egész családját ki nem telepítik Békés megyébe. Középiskolai tanulmányai után felveszik a soproni Erdőmérnöki Főiskolára. Diplomáját megkapva állást vállal a Pilisi Állami Erdőgazdaságnál, majd egy életet végigdolgozva ugyanonnan nyugdíjba megy.

Egy egész munkás élet egy műért: a pilisi erdőkért. Mégsem ez az igazi méltatás. Nincs olyan ember, aki egész életében csak jót tett, akinek ne lennének kritikusai, akik nem látnának máshogy több mindent. Miért éppen Te lennél kivétel?

A Te igazi méltatásod: Te voltál az, aki mindig több munkát végeztél, mint amennyit egy emberre szabnak. Te voltál az, aki előtt nagyon messze állt az a szó, hogy: lehetetlen. Te voltál az az ember, aki az élet legnagyobb bajában is, a legkeményebb munkában is színt, ízt, kedvet, vidámságot tudtál teremteni. El lehet felejteni a szepezdí vikendekeket? A Zoltán-nappal egybekötött nőnapú ünnepekként? A tarokkcsatákat? A szakestélyeket? Pedig e programok csak szilánknyi részét képezték életünknek, de mindezek úgy szöftték át munkás napjainkat, hogy élvezetessé tették azt. Ha valamikor értékelni lehet mindezt, éppen napjainkban lehet, amikor a lelket megtörő közönyösség, kilátástalanság, kedvetlenség egy országnyi népre ráül.



Nem szeretnék én hamisan csengő szavakkal méltatni. Hány konfliktusunk volt!

Az egyik alkalmával – délután történt – úgy vágtam a földre a bukósíksakom, hogy újat kellett vételezmem. Majd utána rövidesen kocsiba ültünk és együtt utaztunk Dorogra bányász szakosztályra. A szakosztály után természetes volt, hogy Nátalok aludtam. Rozika! – keltetted fel feleséged úgy hajnali háromkor – ágyazz meg Lacinak, nálunk alszik.

Mi ez, ha nem tanúságtétel az élet igaz értékei mellett? A barátság, a kollegialitás mellett?

Az egész ország erdész-gépész gárdája elismerte szakmai tevékenységemet, de nekem mégis többet jelentett Benned, hogy hajdani legénylakásom ablakaira saját elhatározásodból Te varrtál elsőtétőt függönyöket.

Ha Te tagja voltál egy tarokkpartinak, akkor lehetett akármilyen rossz a lapjárás, az a parti élvezetes volt. Hiszem, tudom, hogy tarokkos barátaid, amíg élnék, a jövőben kontra négy császárt hallván – melyet életem során egy alkalommal sem hagytál ki – Rád fognak gondolni. Ott és akkor, a játék közepén.

Az Erdőmérnöki Főiskolán erdőművelési szakon végeztél, mégis fahasználóként, majd gépészként élted le életed legnagyobb részét. Otthon voltál az erdőgazdálkodás minden ágában. Szeretted vadászni. Büszke voltál arra, hogy erdész vagy. Hogy a nagy erdészkar tagja vagy. Ezért most, amikor munkatársaid megyer, a Pilisi Parkerdő dolgozó nevében elbúcsúozom Tőled Zoli bátyó, és amikor a Jóistent arra kérem, hogy adja meg Neked az örök nyugalmat, akkor búcsúmat csakis az erdész himnusz harmadik versszakának soraival fejezhetem be:

*Bükkfák smaragdja sápadoz halk őszi lombokon,  
Ha ballag már a vén idő az ősi dombokon.  
Eltávozóban int felém munkám és életem.  
Örökre nyugalmat ad az erdő énnekem.*

□

A Kőszegi-hegység erdeinek egyik legkiválóbb erdésze – **PINTÉR GYULA** – Bedő-díjas erdész eltávozott körünkből. Életének hetven évéből ötvenet az erdők szeretete és szolgálata töltött ki. Nála nem volt szabadnap, sem hétvége – a Stájer-házi erdészkerületben mindig meg lehetett találni!

Négy éve ment nyugdíjba, de ugyanolyan töretlen aktivitással dolgozott, csakúgy, mint az ezt megelőző 46 évben.



A Kőszegi-hegyi bükk felújítógázások és nevelővágások egyik legnagyobb tudású gyakorlati szakemberét veszítettük el halálával.

Segítőkézségéért, egyenességéért és szókimondásáért szeretve tiszteltük, sőt példaképként állíthattuk az utána jövő erdész-nemzedékek elé, mind emberi, mind szakmai vonatkozásban.

Nem csak kollégái, barátai, ismerősei, de szeretett erdei is mélyesen gyászolják halálát.

*Bejczy Péter*

□

**RÓZSAI REZSŐ** erdőmérnök életének 50. évében, 1995. június 6-án örökre elköltözött közülünk.

Halála megakadályozta abban, hogy életpályája kiteljesedjen, mégis gazdag szakmai tevékenységet hagyott maga után.

1945-ben született Alsólendván, gyermekkorát, iskolai éveit azonban Sümegen töltötte. Ott is érettségizett a Kisfaludy Gimnáziumban 1964-ben, majd következett a soproni Erdészeti és Faipari Egyetem, ahol 1970-ben szerezte meg oklevelét. Édesapja korai halála miatt nehéz diákévei voltak, így anyagi gondjain a közhelyi Állami Erdőgazdasággal kötött társadalmi ösztöndíjjal igyekezett segíteni.

Pályáját az akkor létrehozott BEFAG ugodi erdészeténél kezdte mint erdőművelési műszaki vezető, majd 1980-ban kinevezést nyert a bakonybéli erdészethez erdészvezetőnek.

Mindig is az erdőművelés és a vadászat érdekelte, így beosztása, munkaköre szerencsésen találkozott érdeklődési körével. Előszerttellet járta a Bakonyt, amelynek nevezetességeivel igyekezett barátait, munkatársait is megismertetni. Szívesen segített dr. Mayer Antal professzor úrnak a Bakony népies elnevezéseinek felkutatásában. Az egyetemi és technikai szakmai tanulmányutak kiváló szervezője és vezetője volt, sokszor megpihent vendégeivel az általa oly kedvesnek tartott Forrasztókőnél, a Bakonyban kísérletképpen létesített exotaktarban. Munkáját dicséri a bükkös felújító vágások szakzerű kezelése, melyek eredményeivel ma már büszkén dicsekedhetnek utódai. A kollégái közt elsőként szerezte meg az erdészeti növényvédelmi szakmérnöki képesítést, és érdeklődése innen az erdővédelem irányában kiszélesedve, aktív részese volt a gépesített és légi vegyszeres erdészeti növényvédelem megszervezésének és terjesztésének.

Haláláig tagja volt az OEE Erdővédelmi Szakosztályának. A vadászatot mindig is szerette, így nem csoda, hogy nagy lelkesedéssel támogatta az új vadfajták (dám, muflon) betelepítését és elterjesztését a Bakonyban. Nem kis része volt abban, hogy máig emlegetett és jegyzett vadászó-hajtóvadászatok szervezőjeként is közreműködött.

Erdészvezetői tevékenysége ráirányította figyelmét a műszaki teendőkre is. A bakonybéli erdészet területén több kilométer utat építtetett és portalanított, rendbehozatta és működtette a vadászházakat, igényesen kialakította az erdészeti székházat és környezetét. Támogatója és propagandistája lett a Bakonybéli ben kialakítandó erdészeti múzeumnak.

Tevékeny munkájának folytatásában megakadályozta betegsége, amellyel már nem tudott úgy megbirkózni, mint szakmai feladataival.

Csendben temették el, barátai, pályatársai, hozzátartozói és tisztelői jelenlétében a bakonybéli temetőben. Végso nyughelyét a Bakonyban találta meg, ahol alkotó tevékenységét kifejtette, és amit mindennél jobban tisztelt és szeretett. Az egyesületnek 1970-től haláláig tagja volt.

*Matyasovszky Albert*

□

Fájdalommal kellett tudomásul vennünk, hogy **SIMON JÓZSEF** erdőmérnök szeptember 16-án eltávozott közülünk. 53 éves volt.

1960 óta állt a Vértes szolgálatában. 1967 óta okleveles erdőmérnöként dolgozott az erdőgazdaságnál, majd 1972-től a pusztavámi erdészetnél erdészvezetői beosztásban szolgált.

Az erdőgazdálkodás kivételes egyénisége volt. Határozottsága, felkészültsége és egyenessége miatt nagy tisztelet övezte a vállalaton belül és azon kívül is. Munkássága megkezdése óta tagja volt az OEE-nek, 1994-ben a Vadgazdálkodási Szakosztályba is bekerült, de a gyilkos kór már nem engedte, hogy ezen a területen is segítse a szakmát.

Ahogy élt, úgy viselte betegségét is – bizakodva, keményen, jajszó nélkül. Sok százan kísértük utolsó útjára.

*Vértes Erdészeti és Faipari Rt.*